

Bibliothecarii Medicinæ Fenniae ry
Helsinki

BIBLIOTHECARIII MEDICINAE FENNIAE BMF RY

PUHEENJOHTAJAN MUISTELMIA 1989–1992

Liisa Salmi, 27.9.2005

KOTIMAINEN TOIMINTA

Vuoden 1989 alusta oli hyvä aloittaa puheenjohtajana ja jatkaa seuran hyvinkin aktiiviseksi muodostunutta toimintaa sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Olin valituksi tullessani pohjoismaisessa virkamiesvaihdossa Uppsalan yliopiston lääketieteellisessä kirjastossa Uppsala akademiska sjukhusetissa ja oli hauska ajatella kotiinpaluuta suoraan ammattiasioiden ja -tapahtumien keskelle.

Johtokuntaan kuuluivat vuoden 1989 alussa **Maija Pohjakallio** TAYKS:sta, **Terttu Rämö** Kansanterveyslaitokselta Helsingistä, **Kaarina Siltanen** Kanta-Hämeen keskussairaalaasta Hämeenlinnasta sekä **Liisa Öberg** Lääketieteellisestä keskuskirjastosta Helsingistä. Sihteerinä toimi **Liisa Björkqvist** Kuopion yliopiston kirjastosta ja taloudenhoitajana **Saimi Schwela** Turun yliopiston hammaslääketieteellisestä kirjastosta. Jäsenmäärä pysyi kauteni aikana tasaisesti 85 - 87 hengessä. Sääntömääräisissä kevät- ja syyskokouksissa jäsenistöä ei aina ollut kovin runsaasti paikalla, määrä vaihteli 7 ja runsaan 20 välillä. Saimme kuitenkin aina päätökset ja henkilövaihdokset tehtyä enkä muista yhtään kertaa, jolloin olisimme olleet vakavasti eri mieltä asioista. Pyrkimyksenämme on aina ollut koota johtokunta mahdollisimman monipuolisesti alamme edustamista kirjastoista. Vaikka joskus oli vaikeaa saada kollegoita motivoitumaan kaikkien työkiireiden keskellä yhdistystoimintaan, olemme onneksemme aina löytäneet henkilöitä erilaisista kirjastoista. Terveystenhoito-oppilaitosten kirjastojen hoitajat ovat tulleet mukaan vähän myöhemmin, mutta näiden oppilaitosten muututtua sitten aikanaan suurelta osin ammattikorkeakouluiksi, on aktiivisia kirjastonhoitajia ja informaattikkoja käsitykseni mukaan ollut helpompi löytää mukaan toimintaan.

Yhdistyksen nimi, joka luotiin aikana, jolloin lääketiede vielä hallitsi vahvasti terveysalaa, on tietysti hieman ongelmallinen, koska se viittaa vain lääketieteeseen. Tämä oli ehkä osittain hidastava tekijä muiden terveysalojen edustajien mukaan tulemiseen. Olemme miettineet nimeä useampaan kertaan uusittavaksi, mutta ratkaisevasti parempaa ei ole keksitty. Nimemme on jo vakiintunut ja se on helpompi kansainvälisessä yhteistyössä kuin suomalainen nimi.

Suomalaiset terveysalan kirjastot ovat jakautuneet ministeriöiden mukaan kahteen eri sektoriin: opetusministeriön alaisiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kirjastoihin ja sosiaali- ja terveysministeriön alaisiin sairaalakirjastoihin. Lisäksi tulevat tutkimuslaitosten kirjastot, jotka voivat kuulua kumpaan vain. Ministeriöiden välinen yhteistyö on ilmeisesti kaikkialla aika vaikeaa ja kuilut vieläkin ylittämättömiä, mikä on osaltaan vaikeuttanut yhdistyksemme toimintaa yrittäessämme luoda yhtenäisiä järjestelmiä ja käytäntöjä alamme kirjastoihin.

Tätä taustaa vasten nousi puheenjohtajakautenani vahvasti esille sairaalakirjastojen

aseman parantaminen ja yhtenäistäminen. Olimme toki jo edenneet niistä ajoista, jolloin sairaaloiden kirjastoja hoitivat ylilääkäreiden kotirouvat harrastuksenaan tai ylilääkäreiden sihteeri o.t.o. Perustimme sairaalakirjastotyöryhmän pohjanaan [Maija Vuolion](#), Maija Pohjakallion ja [Alli Miettisen](#) aiemmin muodostama ryhmä, joka oli jo tehnyt alustavan ehdotuksen Suomen sairaalakirjastojen kehittämiseksi. Ryhmään tulivat Kaarina Siltanen, Maija Pohjakallio ja [Hannele Fabritius](#), jotka laativat tilannekyselyn kaikille sairaalakirjastoille. Vastauksia saatiin hyvin ja näin meille muodostui kuva sairaalakirjastojen henkilökunnasta, tiloista, välineistöstä, budjetista ja muusta hallinnosta. Aika oli käsityksemme mukaan uudistuksille otollinen, sillä uusi erikoissairaanhoidolaki oli tekeillä ja toivoimme saavamme siihen edes maininnan sairaalakirjastoista tai ainakin sellaisen sanamuodon, ettei pahimmankaan laman sattuessa kirjastoa voitaisi lakkauttaa. Lähetimme yhdistyksen nimissä kirjelmän keskussairaaloiden johtaville ylilääkäreille ja kirjastoista vastaaville, ilmaisten huolestumisemme siitä, ettei uusi laki sisällä mitään mainintaa keskussairaaloiden ammattikirjastojen asemasta kehysorganisaatiossa. Emme kylläkään päässeet tavoitteeseemme, mutta kävin lakitekstin sanamuodon kuitenkin läpi yhdessä KYSin silloisen johtajaylilääkärin [Juhani Kärjän](#) kanssa ja tulimme siihen tulokseen, ettei laki ainakaan estä kehittämästä sairaalakirjastoja.

[Sairaalakirjastokyselyn](#) tuloksia selosti Kaarina Siltanen yhdistyksemme 10-vuotisjuhlassa 26.10.1990 ja asiasta julkaistiin kaksi artikkelia. Ensimmäinen oli Signumissa (Fabritius, H & al. 1992:25(2):49-50) ja toinen myöhemmin täydennettynä ja muokattuna Suomen lääkärilehdessä (Salmi, L & Siltanen, K 1998:53(20-21):2355-2357). Sairaalakirjastotyöryhmä vakiinnutti asemansa hyvin yhdistyksessämme ja muita unohtamatta haluan mainita Pohjois-Karjalan keskussairaalan kirjastonhoitajan [Pirkko Pussisen](#) osuuden myöhemmin sairaalakirjastojen kehittämiseksi tehdystä työstä.

Varsinkin sairaalakirjastojen kohdalla kävi selvästi ilmi, että yhteydet kehysorganisaatioidemme kirjaston käyttäjiin, ennen muuta lääkäreihin ja hoitohenkilökuntaan, olivat aika heikot. Yliopistokirjastoissa, joissa asiakkaidemme harjoittama tutkimustoiminta vie suuren osan ajastamme, hukkuu kliinisen työn tarvitsema kirjastotyö helposti. Pyrkimyksenämme oli luoda aiempaa enemmän käytännön toimivia suhteita asiakaskuntaamme liittäen oma työme olennaiseksi osaksi heidän työtään. On kylläkin todettava, että tämä oli vielä vaikeaa 1990-luvun alkupuolella, koska asiakkaamme eivät millään tavalla mieltäneet, että me voisimme olla suureksi avuksi heidän työssään. Suomen lääkäriiliiton koulutusorganisaatioon [Fennomediin](#) saimme kyllä hyvän yhteyden ja järjestimme heidän kanssaan pari yhteistä koulutustilaisuutta, joskin näihin tilaisuuksiin osallistuivat kirjastonhoitajat ja informaattikot ja vain joku yksittäinen lääkäri. Annoimme myös [Medline/Data-Staritsenäiskäyttöoppaamme](#) Fennomediin myyntiin vuonna 1991.

10-vuotisjuhlaa vietimme lokakuussa 1990. Tilaisuus oli järjestetty Ostrobotnian Jääkärihuoneeseen Helsingissä ja läsnä oli yli 20 yhdistyksen jäsentä. Tilaisuudessa kutsuttiin BMF ry:n ensimmäiseksi kunniajäseneksi [Aili Ryyänen](#), joka oli aloittanut Turun yliopiston lääketieteellisen kirjaston toiminnan vaikeiden sotavuosien keskellä vastavalmistuneena maisterina ja kehittänyt sen toimintaa aina eturintamassa kulkien eläkkeelle jäämiseensä asti. Yhdistyksessämme on useita, jotka ovat olleet hänen opissaan ja ehkä arvokkain opetus on ollut asiakkaan tarpeiden huomioon ottaminen kaikessa työssämme, vaikka silloin ei vielä kukaan puhunut muodikkaasti asiakasnäkökulmasta. 10-vuotisjuhlaamme oli [Terttu Soini](#) kirjoittanut kuvauksen yhdistyksen ensimmäisistä 10 vuodesta aina Belgradin kokouksesta lähtien kertoen myös perustamisen taustoista ja ajattelustamme alamme kehittämiseksi maassamme. Olimme myös suunnitelleet esitteen julkaisemista BMF ry:stä juhlamme kunniaksi, mutta voimamme eivät riittäneet sen toteuttamiseen.

Koulutustilaisuuksien järjestäminen jäsenistölle on aina ollut keskeisessä asemassa yhdistyksemme toiminnassa. Kirjastokoulutus ei tuolloin sisältänyt - eikä taida vieläkään sisältää mitään - lääke- tai terveystieteellistä osiota, ja jossain vaiheessa jopa mietimme mahdollisuutta saada johonkin koulutusyksikköön, esim. täydennyskoulutukseen Tampereella tai kesäyliopistokoulutukseen Helsingissä

terveystieteellistä osiota. 1980- ja 90-lukujen vaihteessa oli vielä monessa kirjastossa vaikeahkoa saada työnantajalta koulutus- ja matkarahoja, minkä vuoksi koulutustilaisuudet pyrittiin aina järjestämään joko sääntömääräisten kokoustemme tai muiden alan tilaisuuksien yhteyteen. Tilaisuuksia pyrittiin järjestämään kerran vuodessa ja siinä onnistuttiinkin lukuun ottamatta Suomessa pidetyn pohjoismaisen konferenssin järjestämisen jälkeistä vuotta, sillä olimme silloin kaikki järjestelyväsymyksen kourissa. Aiheet olivat luonnollisesti ajankohtaisia ja kautenani näytteli erilaisten tietokantojen ja järjestelmien alkava verkottuminen suurta osaa. Samoin tietokantojen itsenäiskäyttö eli asiakkaidemme itse tekemät haut lisääntyivät koko ajan ja me pohdimme tiiviisti osuuttamme tässä prosessissa. CD-ROM -levyt ja niiden verkottuminen ja online-käyttömahdollisuudet sekä tietopalvelussa että kirjastojen muussa toiminnassa kehittyivät koko ajan huimaa vauhtia ja me seurassimme kehitystä ja pyrimme omalta osaltamme ohjaamaan sitä asiakkaidemme parhaaksi. Tekniikka ja kaupallisuus kyllä totuuden nimissä näyttelivät pääosaa, mutta me teimme, mitä kykenimme.

Näihin aikoihin oli myöskin VTLS-kirjastojärjestelmä (Virginia Tech Library System) ostettu ja asennettu Suomen tieteellisiin opetusministeriön alaisiin kirjastoihin. Olin ollut ohjausryhmässä mukana ja sinä aikana minulle selvisi hyvin konkreettisesti, ettei ollut kyse mistään kovin yksinkertaisesta asiasta. Otimme johtokunnassa esille myös lääketieteellisten kirjastojen näkökulman VTLS-järjestelmään ja lähetimme kirjeen lääketieteellisten kirjastojen vastaaville hoitajille ja ylikirjastonhoitajille niihin yliopistoihin, joissa on lääketieteellinen tiedekunta. Esitimme, että lääketieteelliset kirjastot kääntyisivät yhdessä VTLS:n Suomen johdon puoleen, jotta lääketieteellisten kirjastojen omaleimaiset tarpeet tulisivat otetuksi huomioon. Lähinnä kyse oli [National Library of Medicinen](#) luokituksista ja Medical Subject Headingseista eli MeSHistä. Kirjelmämme ei varsinaisesti herättänyt vastakaikua silloin, mutta asiaa on pidetty jatkossakin esillä. IT-tekniikan kehitys on ollut hyvin nopeaa ja huolestumisemme aiheet ovat joko tulleet ratkaistuksi jollain tavalla tai aiheet ovat muuttuneet.

[Ulla Lähdesmäki](#) Mikkelin keskussairaalan kirjastosta teki myös aloitteen VTLS-järjestelmän saamiseksi mikroversiona pienempien kirjastojen käyttöön ja sellainen luvattiinkin koekäyttöön. Tätä koekäyttöä sitten odottelimme aikamme, mutta sitä ei ilmestynyt.

Totesimme tietojärjestelmien itsenäiskäytön tulevan joka tapauksessa osaksi asiakkaidemme työtä, minkä vuoksi päätimme tehdä toisen, uudistetun painoksen kirjoittamastani Medline/Data-Star-oppaasta v. 1990. Se meni hyvin kaupaksi ja toi jonkin verran rahaa yhdistyksellemme. Myöhemmin otettiin vielä kolmas, uudistettu painos ja siinä oli kollegallani [Anneli Luomalla](#) Tampereelta suuri osuus. Ilman häntä kolmatta painosta ei olisi tullut, sillä minulta loppui puhti.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Lääke- ja terveystieteet ovat hyvin kansainvälinen ala, joten oli vain luonnollista, että BMF ry on aina ottanut aktiivisesti osaa alamme kansainväliseen toimintaan monella taholla. Päätös yhdistyksemme perustamisestakin tehtiin kansainvälisessä kongressissa Belgradissa. Puheenjohtajaksi tullessani oli jo olemassa selvät periaatteet kansainvälisen toimintamme rahoittamiseksi. Odotimme aina vuoden vaihteessa jännittyneinä, paljonko [TINFO](#) ja myöhemmin [Tietohuollon neuvottelukunta](#) myöntävät rahaa tieteellisten kirjastojen kansainväliseen toimintaan. Ilman tätä opetusministeriön rahoitusta osallistumisemme olisi ollut paljon vaatimattomampaa, sillä harvat yliopistot tai tutkimuslaitokset rahoittivat näinä aikoina kirjastonhoitajiensa ja informaattikkojensa kansainvälistä toimintaa. Välillä kuului jo opetusministeriöstäkin, että ko. rahoitus lopetetaan, mutta silloin havahtuivat tieteellisten kirjastojen johtajat kirjelmöimään rahoituksen jatkumisen puolesta.

Toistaiseksi olemme saaneet aina tietyn summan anomuksemme perusteella - ei koskaan anottua summaa, mutta kuitenkin niin, että olemme voineet lähettää edustajamme matkaan. Vuonna 1989 olin Eeva Kihlbergin kanssa BMF ry:n edustajana [Pariisissa IFLAn kokouksessa](#). IFLAn kokoukset olivat jo silloin mammuttikokouksia, joissa oli vaikea valita, mitä kuuntelee ja mihin osallistuu. Matka oli hyvin opettavainen, sillä siellä konkretisoitui käsitys oman maan kehittyneistä järjestelmistä ja mahdollisuuksista uuteen tietotekniikkaan verrattuna kehitysmaihin. Ohjelma oli hyvin laadittu, sillä kaikilla kehitystasoilla olevat kirjastot löysivät ajankohtaisia esitelmää ja ryhmätoita.

Vuonna 1990 oli New Delhissä Intiassa kuudes [ICML:n \(International Congress of Medical Libraries\)](#) kongressi. [Ritva Sievänen-Allen](#) Helsingistä kuului tämän kongressin kansainväliseen järjestelytoimikuntaan, ja hän järjesti opetusministeriön rahoituksen turvin [Teodora Oker-Blomin](#) raportoijaksi ja minut kahden session puheenjohtajaksi sinne. Matka oli unohtumaton, sillä en ollut koskaan ollut näin erilaisessa kulttuurissa tutustumassa omaan alaani. Ohjelma oli varsin ajantasainen ja isot firmat tulivat mielellään näin väkirikkaaseen maanosaan esittelemään uutuuksiaan. Näköalat laajenivat joka suuntaan, toivottavasti, ja matkakumppanini kanssa katselimme ihmeissämme levotonta, monikulttuurista sisäpolitiikkaa, jossa kuorma-autot paloivat tien varsilla ja kyläläiset uhkailivat katuilla pimeässä illassa ajavia turisteja, joiden auto oli törmätä valaisemattomalla tiellä kulkeviin kameleihin.

Yhteytemme Viroon ovat aina olleet historiallisista syistä vahvat ja kun pohjoismaat ottivat kukin yhden Baltian maista "kummimaakseen" näiden maiden vapauduttua, oli Viro luonnollinen valinta BMF ry:lle. Jostain syystä vältimme virallisia suhteiden luomisia ja toimimme enemmänkin historialliselta pohjalta henkilökohtaisella tasolla. Erityisesti Eeva Kihlberg piti yhteyksiä yllä ja vuonna 1991 yhdistyksemme onnistui vaikuttamaan Compact Cambridge -nimiseen firmaan niin, että he luovuttivat Tarton yliopistolle kokoelman CD-ROM -tietokantoja.

Kansainvälisen toimintamme kohokohta näinä vuosina oli [kolmannen pohjoismaisen kongressin](#) järjestäminen Helsingissä 26. - 28.8.1991. Perustimme järjestelytoimikunnan, jonka puheenjohtajaksi lupautui Eeva Kihlberg ja sihteeriksi [Ulla Neuvonen](#). Muina jäseninä olivat Anneli Luoma, Liisa Öberg, Terttu Soini ja Teodora Oker-Blom ja allekirjoittanut sen verran, mitä Kuopiosta käsin sai tehtyä ilman matkustusbudjettia Helsinkiin. Teodora Oker-Blom siirtyi vähän myöhemmin Medical Information Centerin eli MIC:n johtajaksi Karolinska Institutetiin, mutta hänen panoksensa oli alkuvaiheen taloudellisissa hahmotelmissa oleellinen. Näytteilleasettajien hankkimiseksi teki suuren työn [Irja Laamanen](#) Työterveyslaitoksen kirjastosta, ja hankki täten rahoitusta niin hyvin, että selvisimme kunnialla kongressista. Kongressin yhteydessä pidettiin myös MeSH-indeksointikurssi opettajana [Marie Monik](#) MIC:stä. Osanottajia kongressiin tuli yli 160 henkeä, mikä oli yli odotusten. Esitelmien lisäksi oli järjestetty eri kirjastoille ryhmäkokouksia. Esitelmistä julkaistiin kongressin jälkeen Proceedings, johon kyllä jäi minun vastuullani niin paljon painovirheitä, että en tiedä, onko kukaan jaksanut sitä lukea.

Pohjoismaisen kongressin järjestely tehtiin talkoovoimin, mikä oli varsin suuri ponnistus näin pienelle yhdistykselle. [Marita Anttila](#) Kansanterveyslaitoksen kirjastosta hankki illanviettopaikat edullisesti illallisineen ja saunoineen ja Eeva Kihlbergin suhteiden ansiosta saimme tilat maksutta. Kaikki olivat innolla mukana ja kaikki tekivät voitavansa. Välillä olivat työtoveruus- kollegiaalisuus- ja ystävyysuhteet tiukalla järjestelyjen paineessa, mutta olemme vielä ystäviä.

Pohjoismaisen toiminnan järjestäytymiseksi olimme vuonna 1993 mukana Turussa perustamassa yhdistystä nimeltä [Nordic Association of Medical and Health Information](#) eli [NAMHIn](#). Muut pohjoismaat ehdottivat ajankohdaksi toukokuun toista sunnuntaita, mutta suomalaiset huudahtivat yhdestä suusta, ettei äitienpäivänä voi olla pois kotoa. Muut eivät olleet käsittävä tätä, ja niin historiaan on jäänyt mielikuva, ettei Suomessa voi äitienpäivänä tehdä muuta kuin olla äiti tai äidin lapsi. NAMHIn ei kuulu yksilöjäseniä, vaan pohjoismaiden kansalliset yhdistykset kuuluvat siihen. Myöhemmin mukaan ovat tulleet Baltian maat ja nimi on muuttunut [NORDBALTI](#)ksi

(Nordic Baltic Association for Medical and Health Information). Suomalaiset eivät aluksi oikein innostuneet hallituksen kokouksista, koska rahoja oli aina niin vaikea saada ulkomaisiin kokouksiin ja kielenä oli joku skandinaavisista kielistä. Lopulta sitten päätimme osallistua kunnolla toimintaan ja ehdotimme, että NAMHIn kokoukset pidettäisiin aina jonkun isomman kongressin yhteydessä ja että virallinen kieleemme olisi englanti. Sitten muodostuikin käytäntö, että NAMHIn hallitus kokoontuu aina [European Association for Health Information and Libraries -yhdistyksen \(EAHIL\)](#) kongressien ja workshopien yhteydessä. Muut pohjoismaat suostuivat myös nikottelematta ottamaan englannin viralliseksi kieleksi. Olen edustanut Suomea näissä kokouksissa [Pirjo Rajakiilin](#) kanssa aina eläköitymiseeni asti. Islantilaisia on ollut aika vähän mukana toiminnassa, mutta se on tavallaan ymmärrettävää maan pienen asukasluvun vuoksi. He ovat tehneet myös aivan omia ratkaisujaan muista pohjoismaista poiketen, esim. Internetin mahdollistaman e-aineiston suhteen heillä on koko maa ja kaikki sen kansalaiset käsittävä lisenssisopimus.

Painopiste NAMHIn toiminnassa on pitkään ollut Baltian maiden mukaan saamisessa ja varsinkin Norja, Ruotsi ja Tanska ovat osallistuneet Baltian lääketieteellisten kirjastonhoitajien koulutukseen aktiivisesti. He ovat käyneet näissä maissa kouluttamassa ja lopulta kesäkuussa vuonna 2003 pietarilaisetkin kirjastonhoitajat halusivat vastaavanlaista koulutusta. Olin Suomen edustajana mukana ja se oli ensimmäinen kerta, kun opetin tulkin välityksellä. Tehtävä oli varsin mielenkiintoinen ja kuvasti aika hyvin myös sitä hallinnollista byrokratiaa, joka Venäjällä vallitsee. NAMHIn toiminta on sujunut varsin hyvin ikivanhan pohjoismaisen yhteistyön pohjalta ja sen mukana on syntynyt ystävyyssuhteita, jotka varmaan kestävät koko elämän.

EAHILin toiminta eli BMF: ry:n puheenjohtajakautenani voimakasta toiminnan laajenemisen ja aktivoitumisen kautta. Eurooppalaisen yhdistyksen alkuvuosien tien etsimisestä ja eri kielialueiden nokkimisjärjestyksen selvittämisestä, jota me suomalaiset seurasiimme sivusta, oli jo edetty huomattavasti. [EAHIL Newsletteriä](#) ryhdyttiin toimittamaan järjestelmällisemmin kuin ennen ja se saatettiin kunnolliseen painoasuun. Englantilaisen [Jean Shawn](#) päätoimittajuuden aikana lehti saatettiin ammattimaisen toimituksen piiriin ja hänen osuutensa lehden profiiliin kohotuksessa oli keskeinen. Olin kuulunut vuodesta 1989 lähtien Publication Committeeen, jota ei tietääkseni ole vielä kukaan virallisesti lopetettu ja samana vuonna liityin EAHIL Newsletterin toimituskuntaan Suomen edustajana. Sainkin toimitettua Suomesta aineistoa lähes joka numeroon, kiitos suomalaisten kollegojeni.

Vuoden 1993 lopulla Jean Shaw kysyi, tulisinko hänen jälkeensä päätoimittajaksi. Mietin aika kauan, ehtisinkö, mutta suomalaisten tuki oli niin vahva, että selvisin käsittääkseni kunnialla kahden vuoden päätoimittajuudesta. Pyrin ottamaan esille ongelmallisia ja jäsenkuntaa puhuttavia asioita ja kirjoitin pääkirjoitukset joskus tarkoituksellisesti aika provokatiivisiksi. Erilaiset työskentelykulttuurit maiden välillä tulivat selvästi näkyviin. Varsinkin ranskankieliseen ja myös osittain italialaiseenkin toimintakulttuuriin kuuluu ensin päättää ja sitten vasta keskusteluttaa asia jäsenistöllä, kun taas itse halusin keskusteluttaa ensin ja sitten vasta päättää, kuten pohjoismaiseen ja brittiläiseen tapaan kuuluu tehdä. Yhden kerran sain korulausein höystetyn ranskalaisen ryöpyn niskaani, kun olin toimittanut yhden artikkelin luettavaan muotoon ja toisen kerran minua moitittiin, kun olin antanut jäsenten keskustella päätettävästä asiasta ennen hallituksen päätöstä. Ongelmaksi koin sen, ettei hallitus muistanut tiedottaa päätoimittajalle asioita, vaikka lehden tarkoitus oli mm. kertoa, mitä hallitus oli tehnyt. Myöhemmin sitten nimettiin hallituksen jäsenistä yksi tiedotusvastaavaksi lehteen päin.

Kuuluin sen jälkeen vielä vuosina 1997–2004 lehden toimituskuntaan. Kiinnostukseni lehtityötä kohtaan poiki sen, että olin pari vuotta EAHILin edustajana brittiläisen/kansainvälisen [Health Information and Libraries -lehden](#) toimituskunnassa vuoden 2004 loppuun. Tämä työ toi mukanaan vuotuisen Blackwell-kustantamon maksaman Lontoon-matkan, jolla oppi taas paljon brittien tavasta katsoa maailmaa. Toimituskunnan keskustelut olivat välillä varsin vilkkaita ja aiheet vaihtelivat laidasta laitaan. Pidin hyvin paljon brittien tavasta tehdä töitä systemaattisesti ja päättäväisesti ilman eteläeurooppalaisten kiemurtelevia korulauseita ja kiertoilmauksia.

EAHILin hallituksessa olin mukana vuosina 1997–2000, osan ajasta ensimmäisenä varapuheenjohtajana. Tässä ominaisuudessa vedin yhden pitkän kokouksen, koska puheenjohtaja [Manuela Colombi](#) oli estynyt saapumasta. Kokouksen tärkein asia oli sääntöuudistus, joka oli tehty tanskalaisen [Alice Norheden](#) johdolla. Kokous oli pitkä ja uuvuttava ja melkein hajosi välillä käsistä erimielisyyksien vuoksi, mutta siitä selvitettiin. EAHIL Counciliin kokouksiin, joissa Suomea on Eeva Kihlbergin jälkeen pitkään edustanut Pirjo Rajakiili, otin osaa ilman äänivaltaa hallituksen ja lehden toimituskunnan jäsenenä.

EAHILin Kölnin kongressissa vuonna 2002 otin tehtäväkseni [Tony McSeanin](#) pyynnöstä laatia alustava ehdotus kirjastojen [sertifioinnista](#) eurooppalaisella tasolla. En tiennyt asiasta mitään enkä tiennyt, mihin ryhdyin, joten oli vähällä tulla kiire, vaikka oli kaksi vuotta aikaa. Ehdotuksen tuli olla valmis Santanderin kokoukseen vuonna 2004 General Assemblylle esitettäväksi. Suomesta sain työryhmään mukaan [Katri Larmon](#) Terkosta ja Unkarista tuli jäseneksi [Márta Virágos](#) Debrecenin yliopiston lääketieteellisestä kirjastosta ja Italiasta [Maurella Della Seta](#) Instituto Superiore di Sanitasta. Työmme valmistui juuri ja juuri ajoissa, jotta ehdotus saatiin julkaistua EAHIL Newsletterissä ennen Santanderin kongressia. General Assembly sitten päätti ehdotuksemme pohjalta ryhtyä sertifiointiin. Ehdotus oli aika vaikea kirjoittaa eikä siitä voinut tulla muuta kuin pohja sille, mistä jatkaa, sillä eurooppalaisellakin tasolla on kirjasto- ja informaatioalalla hyvin paljon kirjoja johtuen erilaisesta historiasta ja toimintakulttuurista. Lisäksi EU:n piirissä tehdään myös yleisemmällä tasolla alan sertifiointivaatimuksia ja ne tulee tietysti ottaa huomioon yhden erikoisalan sertifiointia määritettäessä.

Kun olimme saaneet sertifiointiehdotuksen valmiiksi, huokaisin helpotuksesta ja päätin, että kansainvälinen toimintani loppuu siihen. EAHIL myönsi minulle [vuoden 2003 Prix d'Honneurin](#) ja tämä lienee osoituksena siitä, ettei suuria virheitä tai munauksia tullut tehdyksi.

EAHILin kongressit ja workshopit ovat siis muodostuneet kansainvälisen toiminnan keskeisiksi foorumeiksi yhdistyksemme osalta. Kongresseissa on suomalaisia osanottajia ollut paljon ja he ovat pitäneet suhteellisen paljon esitelmiä, aina hyvistä ja tärkeistä aiheista. Lisäksi suomalaisia on ollut mukana kongressien ja kokousten järjestelytoimikunnissa, mm. EAHILin Montpellierin kongressin järjestelytoimikunnissa ovat olleet mukana Eeva Kihlberg, [Sara von Flittner](#) ja Ritva Sievänen-Allen ja osanottajana oli BMF ry:n edustajana Saimi Schwela. Anneli Luoma oli yhdistyksemme edustajana Moskovan IFLassa historiallisina hetkinä elokuussa 1991. BMF ry:n jäsenet ovat myös paljon osallistuneet muihinkin, omien erikoisalojensa kokouksiin ja kongresseihin. Vuonna 1989 etsivät ulkoministeriö ja Suomen tuberkuloosin vastustamisyhdistys ry Somaliaan Mogadishuun kirjastonhoitajaa tehtävänä perustaa sinne lääketieteellinen kirjasto. Valituksi tuli yhdistyksemme jäsen [Leena Pesonen](#) Tampereelta italian kielen taitoineen ja hän aloitti rohkeutta vaativan työn [Marita Antilan](#) laatiman perussuunnitelman pohjalta. Sota katkaisi kuitenkin kirjastonkin perustamisen, ennen kuin projekti tuli valmiiksi.

Pirjo Rajakiili ja minä päätimme 2000-luvun alussa, että osallistumme kerran uramme aikana [Medical Library Associationin \(MLA\)](#) vuosikokoukseen USAssa. MLAn vuosikokous on alamme suurimpia kansainvälisiä kokouksia ja halusimme nähdä sen järjestelyt ja sisällön. Olimme menossa vuonna 2002, mutta sitten tapahtui 9/11, jolloin World Trade Centerin rakennukset sortuivat emmekä uskaltaneet lähteä. Matka toteutui toukokuussa 2003, jolloin kokous oli San Diegossa Kaliforniassa. Saadakseni matkarahaa Kuopion yliopistolta tein posterin Itä-Suomen [SONETTI-verkosta](#), jossa olin toiminut informaattikkona. Sain hyvän avun ja tuen [Tuulevi Ovaskalta](#), joka oli toiminut samassa projektissa seuraajanani. MLA:n kokous oli valtava, siellä oli useita tuhansia osanottajia pääasiassa Amerikasta. Kokous oli hyvin vähän kansainvälinen ja esitysten taso vaihteli huimasti. Siellä olivat alamme parhaat tutkijat ja esitelmöijät joukossaan pienempien kirjastojen kirjastonhoitajat vaatimattomampine ongelmineen eli kaikkien kukkien annettiin kukkia. Seisoin posterien pitäjille varatun ajan posterihallissa ja tartuin

jokaiseen ohikulkijaan, esittelin projektimme heille ja jaoin jokaisen mukaan ottamani esitteen projektista. Osallistuimme niin paljon kuin ehdimme ohjelmaan, valinnan varaa oli ja kongressien järjestelyn taidon amerikkalaiset osaavat. Päätin mennä vielä lopuksi kuuntelemaan erästä esitystä, jonka otsikosta en ymmärtänyt mitään, sillä ajattelin laajentaa näköpiiriäni suuressa maailmassa. En ymmärtänyt itse esityksestäkään kovinkaan paljon enkä vielääkään tiedä, miten se liittyi alaamme.

Minulta on usein kysytty, mikä viehättää yhdistystoiminnassa ja mikä saa uhraamaan aikaa siihen. En ole löytänyt yksiselitteistä vastausta, mutta keskeisin tekijä - aika itsekäs kylläkin - lienee se, että toimimalla oman alansa yhteisöissä pysyy hyvin ajan tasalla ja kehityksessä mukana ja ehkä myös pääsee vähän vaikuttamaan kehitykseen. Onneksi BMF ry:n kaltaisessa yhdistyksessä on demokraattinen päätöksenteko, jolloin yhden ihmisen päänäpitymät eivät kuitenkaan pääse hallitsemaan koko yhdistystä. Osallistumalla yhdistyksen toimintaan saa myös uusia ideoita omaan työhönsä eikä luudu paikoilleen. Jotkut osaavat olla luutumatta ilman yhdistystoimintaa, mutta minulle se on ollut yksi keskeisiä työni sisältöjä. Kuopion yliopisto ja sen kirjasto ovat myös aina suhtautuneet myönteisesti yhdistystoimintaan osallistumiseen, ilman sitä olisi ollut vaikea olla mukana.
